Betygskriterier Svenska 1

Status	E (uppdelad i 5 mindre delar)	Sajter
	E1. Eleven kan, i förberedda samtal och diskussioner, muntligt förmedla egna tankar och åsikter samt genomföra muntlig framställning inför en grupp. Detta gör eleven med viss säkerhet. Den muntliga framställningen är sammanhängande och begriplig. Eleven har viss åhörarkontakt. Språket är till viss del anpassat till syfte, mottagare och kommunikationssituation. Vidare kan eleven med viss säkerhet använda presentationstekniska hjälpmedel.	**Moment**: Tala & argumentation **PDF**: Tala
	E2. Eleven kan skriva argumenterande text och andra typer av texter, som är sammanhängande och begripliga samt till viss del anpassade till syfte, mottagare och kommunikationssituation. Eleven kan i huvudsak följa skriftspråkets normer för språkriktighet.	**Moment**: Inledande skrivuppgift Tala & argumentation **PDF**: Argumentation Språk
	E3. Eleven kan läsa, reflektera över och göra enkla sammanfattningar av texter samt skriva egna texter som anknyter till det lästa. I sitt arbete värderar och granskar eleven med viss säkerhet källor kritiskt samt tillämpar grundläggande regler för citat- och referatteknik.	**Moment**: Läsförståelse & texttyper **PDF**: Texttyper och Litteratur
	E4. Eleven kan översiktligt återge innehållet i några centrala svenska och internationella skönlitterära verk och annat berättande. Dessutom kan eleven översiktligt redogöra för några samband mellan olika verk genom att ge exempel på gemensamma teman och motiv. Eleven återger någon iakttagelse och formulerar egna tankar med utgångspunkt i berättandet.	**Moment**: Litteratur Läsning **PDF**: Litteratur och Läsning
	E5. Eleven kan göra enkla reflektioner över hur språklig variation hänger samman med talare och kommunikationssituation samt ge exempel på hur språk och språkbruk kan markera avstånd och samhörighet. Dessutom resonerar eleven översiktligt om attityder till någon form av språklig variation.	**Moment**: Språksociologi **PDF**: Språksociologi
	D	
	C (uppdelad i 5 mindre delar)	**Sajter**

	C1. Eleven kan, i förberedda samtal och diskussioner, muntligt förmedla egna tankar och åsikter på ett nyanserat sätt samt genomföra muntlig framställning inför en grupp. Detta gör eleven med viss säkerhet. Den muntliga framställningen är sammanhängande och begriplig, och dispositionen tydligt urskiljbar. Språket är ledigt och anpassat till syfte, mottagare och kommunikationssituation. Eleven har viss åhörarkontakt. Vidare kan eleven med viss säkerhet använda presentationstekniska hjälpmedel som stöder och tydliggör den muntliga framställningen.	**Moment**: Tala & argumentation **PDF**: Tala
	C2. Eleven kan skriva argumenterande text och andra typer av texter, som är sammanhängande och begripliga samt anpassade till syfte, mottagare och kommunikationssituation. Dispositionen i den skriftliga framställningen är tydligt urskiljbar. Eleven kan i huvudsak följa skriftspråkets normer för språkriktighet, och språket är varierat och delvis välformulerat.	**Moment**: Inledande skrivuppgift Tala & argumentation **PDF**: Argumentation
	C3. Eleven kan läsa, reflektera över och göra sammanfattningar av texter samt skriva egna texter som lyfter fram huvudtanken i det lästa. I sitt arbete värderar och granskar eleven med viss säkerhet källor kritiskt samt tillämpar grundläggande regler för citat- och referatteknik.	**Moment**: Läsförståelse & texttyper **PDF**: Texttyper och Litteratur
	C4. Eleven kan översiktligt återge innehållet i några centrala svenska och internationella skönlitterära verk och annat berättande. Eleven reflekterar också över innehåll och form med hjälp av några berättartekniska och stilistiska begrepp. Dessutom kan eleven utförligt redogöra för några samband mellan olika verk genom att ge exempel på gemensamma teman och motiv. Eleven återger några iakttagelser och formulerar välgrundade egna tankar med utgångspunkt i berättandet.	**Moment**: Litteratur Läsning **PDF**: Litteratur och Läsning
	C5. Eleven kan göra välgrundade reflektioner över hur språklig variation hänger samman med talare och kommunikationssituation samt ge exempel på och diskutera hur språk och språkbruk kan markera avstånd och samhörighet. Dessutom resonerar eleven översiktligt, utifrån några olika perspektiv, om attityder till några olika former av språklig variation.	**Moment**: Språksociologi **PDF**: Språksociologi
	B	
	A (uppdelad i 5 mindre delar)	**Sajter**
	A1. Eleven kan, i förberedda samtal och diskussioner, muntligt förmedla egna tankar och åsikter på ett nyanserat sätt samt genomföra muntlig framställning inför en grupp. Detta gör eleven med säkerhet. Den muntliga framställningen är sammanhängande, begriplig och väldisponerad. Språket är ledigt och anpassat till syfte, mottagare och kommunikationssituation. Eleven har god	**Moment**: Tala & argumentation **PDF**: Tala

	åhörarkontakt. Vidare kan eleven med säkerhet använda presentationstekniska hjälpmedel som stöder, tydliggör och är väl integrerade i den muntliga framställningen.	
	A2. Eleven kan skriva argumenterande text och andra typer av texter, som är sammanhängande, begripliga och väldisponerade samt anpassade till syfte, mottagare och kommunikationssituation. Dispositionen i den skriftliga framställningen är tydligt urskiljbar. Eleven kan i huvudsak följa skriftspråkets normer för språkriktighet, och språket är varierat och innehåller goda formuleringar.	**Moment**: Inledande skrivuppgift Tala & argumentation **PDF**: Argumentation
	A3. Eleven kan läsa, reflektera över och göra sammanfattningar av texter samt skriva egna texter som lyfter fram huvudtanken i det lästa och ger nya, relevanta perspektiv. I sitt arbete värderar och granskar eleven med säkerhet källor kritiskt samt tillämpar grundläggande regler för citat- och referatteknik.	**Moment**: Läsförståelse & texttyper **PDF**: Texttyper och Litteratur
	A4. Eleven kan översiktligt återge innehållet i några centrala svenska och internationella skönlitterära verk och annat berättande. Eleven reflekterar också över innehåll och form med hjälp av några berättartekniska och stilistiska begrepp. Dessutom kan eleven utförligt redogöra för några samband mellan olika verk genom att ge exempel på gemensamma teman och motiv. Eleven återger några iakttagelser, formulerar välgrundade och nyanserade egna tankar med utgångspunkt i berättandet samt relaterar innehållet i berättandet på ett relevant sätt till allmänmänskliga förhållanden.	**Moment**: Litteratur Läsning **PDF**: Litteratur och Läsning
	A5. Eleven kan göra välgrundade och nyanserade reflektioner över hur språklig variation hänger samman med talare och kommunikationssituation samt ge exempel på och nyanserat diskutera hur språk och språkbruk kan markera avstånd och samhörighet. Dessutom resonerar eleven utförligt, utifrån flera olika perspektiv, om attityder till flera olika former av språklig variation.	**Moment**: Språksociologi **PDF**: Språksociologi

Ordlista

A	
allmänmänskliga förhållanden	förhållanden som kan anses gälla för alla människor.
analys	mycket noggrann undersökning av något.

(litterär) analys	*textnära*, litterär analys enligt en analysmodell med utgångspunkt i ett visst tema, i något genretypiskt drag eller i ett författarskap.
argumenterande text	text som presenterar ett ställningstagande (en tes eller ett påstående).
aspekt	perspektiv/synvinkel.
B	
bearbetning av text	genomgång av text.
begrepp	ord
belysande exempel	ett exempel som förtydligar sakfrågan.
berättartekniska begrepp	ord som höjer läsupplevelsen
bärande tanke	huvudsaklig tanke/idé som präglar materialet.
C	
centrala motiv	huvudsaklig mening eller huvudbudskap.
citatteknik	hur man ska att återge en annan text ordagrant.
D	
disponerad och väldisponerad	ordning i upplägg och god ordning i upplägg.
E	
epok	tidsperiod
F	
formellt språkbruk	“opersonligt”, sakligt och konkret språkanvändning.
(goda) formuleringar	välgjorda meningar - både vad gäller meningsbygge, meningslängd och ordval.
G	
generalisering	dra (förenklade) slutsatser utifrån majoritet av data.
genre	ett sätt att kategorisera text: 1) prosa, 2) poesi och 3) dramatik.
grammatik	kunskap om språkets uppbyggnad.
grundläggande regler	ursprungliga regler.
H	

huvudtanken i det lästa	övergripande idé i texten. Dominerande budskap i det lästa.
I	
idéströmningar	dominerande tankar som sprids vidare.
informellt språkbruk	vardaglig användning av språket.
integrera	införa eller ta med i ditt material.
K	
klart och varierat	tydligt, begripligt och presenterat på olika vis eller ur olika perspektiv.
kommunikationssituation	omgivningen påverkar ditt sätt att prata.
konsekvent	göra lika fram till slutet.
kritisk granskning av text	både ifrågasätta avsändare (den som skrivit texten), granska innehåll, språk och textens upplägg.
källkritik	kontrollera/granska och värdera avsändare (den som producerat materialet).
L	
ledigt språk	personlig användning av språk.
litterära verkningsmedel	språkliga "knep" som gör materialet mer konstnärligt och höjer därigenom dess värde. Berättartekniska och stilistiska medel som har betydelse för det intryck texten gör på läsaren.
M	
metodiskt och strukturerat	systematiskt bearbetad framställning.
mottagaranpassning	man anpassar språkanvändning utefter åhörare/publik.
motiv	grundsyn eller huvudtanke i en berättelse.
N	
nyanserat	utifrån fler än en synvinkel eller med belägg utifrån fler källor än en.
P	
(Relevanta) perspektiv	synvinkel och väl valda perspektiv i relation till ämne/tema.
(med god) precision	noggrann och exakt framställning.
presentationstekniskt hjälpmedel	tekniskt hjälpmedel som stärker och förtydligar din presentation
R	

redogöra	presentera ett material (systematiskt). (att ge) respons = ge omdöme på någon annans text, tal eller presentation.
referatteknik	hur man ska markera att man återger någon annans text.
reflektera	fundera över och/eller värdera ett sakförhållande.
resonera	dra slutsatser eller göra logiska slutledningar.
retoriska arbetsprocessen	att redogöra för den retoriska arbetsprocessens olika delar.
retoriska verkningsmedel	språkliga "knep" som gör talet mer konstnärligt/effektivt och höjer därigenom dess värde.
S	
sakprosa	olika slags informerande texter.
sats	del i en mening
sovra	läsa snabbt och ytligt
språkbruk	situation bestämmer sätter man talar på.
språket är träffsäkert	ordval och /eller formuleringar är väl valda och välkomponerade.
språklig variation	varierande meningsbyggnad, meninglängd och ordval.
språkriktighet	anses vara riktigt i enlighet med språkregler och språknormer.
språksituationen	språklig variation knutet till situation.
stilistiska begrepp	ord som på något sätt “höjer” texten.
syfte	avsikt/mening.
(med) säkerhet	framställning är genomförd väl och övertygande.
T	
tema	ämne.
tes	påstående/ställningstagande.
text	primärt för skrivna texter, men även multimediala texter innefattas, dvs. texter som kombinerar till exempel skriven text, bild och ljud.
texter av vetenskaplig karaktär	formell och saklig text, men inte fullt ut vetenskaplig
textnära litterär analys	analysen hänvisar ofta till texten man analyserar
till viss del	delvis - en liten del

U	
utförligt	korrekt och uttömmande
utredande texter	informativ text om något
V	
vidgat perspektiv	öppet förhållningssätt.
vidgat textbegrepp	film, ljud, webb och andra medier.
viss säkerhet	inte perfekt
väl integrerat	bra infört
välgrundade (argument)	bra bevis
värdera	höja eller sänka materialets värde/status/gilltighet.
Å	
(god) åhörarkontakt	(bra) kontakt med de som lyssnar.
Ö	
översiktligt	ytligt
övervägande del	mer än 50%